

Управління культури Полтавської обласної державної адміністрації

Обласна бібліотека для юнацтва ім. Олесь Гончара

**Методичні рекомендації до
Календаря знаменних і пам'ятних дат
на 2018 рік**

Полтава – 2017

ББК 78.34
УДК 050.9:021.4
М 74

Автор-укладач : *Варвара Василівна Потуремець*

Методичні рекомендації до Календаря знаменних і пам'ятних дат на 2018 рік / авт. - уклад. В. В. Потуремець; Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. О. Гончара. – Полтава, 2017. – 12 с.

У методичних рекомендаціях основний акцент направлений на відзначення ювілейних дат видатних громадських діячів і письменників України. Видання буде доречним при плануванні роботи бібліотек міських, районних ЦБС та бібліотек ОТГ на 2018 рік.

Знаменні дати, що відзначатимуться на державному рівні

В 2018 році продовжуватиметься проведення заходів в зв'язку з 85-річчям Голодомору в Україні (День пам'яті Голодоморів відзначається щороку у четверту суботу листопада).

У бібліотеках слід продовжувати проводити інформаційні, навчально-виховні та інші заходи, спрямовані на донесення інформації про вчинені комуністичним тоталітарним режимом штучні масові голодомори, а також ініціювати проведення серед молодих користувачів конкурсів на створення кращого твору літератури та образотворчого мистецтва на вшанування пам'яті жертв геноциду українського народу.

До дня пам'яті жертв Голодоморів в Україні в книгозбірнях області радимо організувати книжково-ілюстративну виставку-роздум **"Голодомор: сльозою омивається душа"** за планом:

Епіграф: *"Засвіти свічу, засвіти!*

Хай здригнуться від правди світи.

Хай дізнається вся земля:

Панахиду Вкраїна справля..."

Леся Сидорович

Розділи:

1. Радянська колективізація і голодомор.
2. Свідчення очевидців.
3. Це потрібно живим.
4. Тема Голодомору в українській художній літературі.

Продовжується відзначення 100-річчя подій української революції 1917- 1921 рр. – першого досвіду українського державотворення ХХст.

Президент України оголосив:

2017-2018 навчальний рік – роком німецької мови в Україні.

2018 р. - Роком реалізації правопросвітницького проекту "Я маю право";

Так, указом президента щодо оголошення 2018 року – Роком правопросвітницького проекту **"Я маю право"**, передбачається, зокрема:

проведення відповідної інформаційно-роз'яснювальної роботи, у тому числі у місцевих засобах масової інформації;

запровадження на регіональному телебаченні програм, орієнтованих на підвищення рівня правової культури та правової свідомості громадян;

проведення із залученням закладів освіти, культури, установ, організацій, олімпіад, конкурсів та інших заходів, спрямованих на підвищення рівня знань громадян щодо гарантованих їм Конституцією та законами України прав у різних сферах суспільного життя.

2018 рік оголошений роком Божого слова в Україні (за рішенням Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій). В цей рік буде також відзначатися 1030 - річчя Хрещення Київської Русі.

В 2018 році виповнюється 310 років з часу Батуриної трагедії.

Літературні дати

6 січня – 80 років від дня народження **Василя Стуса** (1938 – 4.09.1986), Героя України, поета, дисидента, борця та патріота.

9 січня – 95 років від дня народження **Б. О. Чичибабіна** (1923–15.12.1994), рос. письменника, лауреата Державної премії СРСР (1990), уродженця м. Кременчук;

14 січня – 120 років від дня народження **Ю. Ю. Горліса-Горського** (1898–27.09.1946), укр. письменника, уродженця с. Демидівка поблизу Полтави. Іменем його названа вулиця у місті;

30 січня – 90 років від дня народження **А. Т. Мороза** (1928), укр. письменника, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1982), уродженця с. Запсілля (нині – Кременчуцького р-ну);

5 лютого – 150 років від дня народження **Г. О. Коваленка** (1868–15.12.1937), укр. громадсько-культурного діяча, письменника, організатора "Просвіти" на Полтавщині, уродженця с. Липняки Полтавської губернії;

12 лютого – 70 років від дня народження **М. Н. Чорновуса** (1948), укр. поета, уродженця с. Павлівщина Оржицького р-ну;

15 лютого – 185 років пам'яті **М. І. Гнедича** (13.02.1784–1833), рос. поета, перекладача, уродженця м. Полтава;

15 лютого – 85 років від дня народження **В. І. Савченка** (1933–2004), укр. письменника-фантаста, уродженця м. Полтава;

16 лютого – 105 років від дня народження **В. Г. Безорудька** (1913–10.07.1985), укр. сатирика і гумориста, уродженця с. Хомутець Миргородського повіту;

22 лютого – 210 років від дня народження **Л. І. Боровиковського** (1808–26.12.1889), укр. байкаря, уродженця с. Мелюшки Хорольського повіту;

23 лютого – 260 років від дня народження (1758–09.11.1823) та 190 років пам'яті **В. В. Капніста**, укр. і рос. письменника, уродженця с. Велика Обухівка Миргородського повіту;

24 лютого – 60 років від дня народження **Н. М. Баклай** (1958), укр. письменниці, лауреата обласної премії ім. П. Мирного, уродженки с. Терни Лубенського району;

12 березня – 130 років від дня народження **В. М. Чечвянського** (1888–15.07.1937), укр. письменника-гумориста, публіциста, уродженця х. Чечва Зіньківського повіту;

17 березня – 115 років від дня народження **Ю. П. Дольд-Михайлика** (1903–17.05.1966), укр. письменника, уродженця с. Бутенки Кобеляцького повіту;

3 березня – 100 років від дня народження **О. Т. Гончара** (1918–14.07.1995), укр. письменника, лауреата Державної премії СРСР (1948, 1949, 1982), Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1962), Ленінської премії (1964), Героя

Соціалістичної Праці (1978), Героя України (посмертно, 2005), уродженця с. Суха Кобеляцького повіту;

10 березня – 80 років від дня народження **Г. І. Булаха** (1938), укр. поета, народного артиста України (з 1993), уродженця с. Піски Лохвицького р-ну;

1 травня – 70 років від дня народження **Л. М. Овдієнко** (1948–14.08.2015), укр. поетеси, журналістки, лауреатки обласних премій ім. П. І. Артеменка, І. П. Котляревського, премії ім. О. Олесь. 38 років жила і працювала в краї;

2 травня – 100 років від дня народження **П. І. Артеменка** (1918–05.04.1942), укр. поета, учасника підпілля в роки Другої світової війни,

31 травня – 65 років від дня народження **Н. А. Супруненко** (1953), укр. поетеси, заслуженого діяча мистецтв України, лауреатки премії ім. О. Олесь (1999), уродженки с. Новоселиця Семенівського р-ну;

1 червня – 110 років від дня народження **І. О. Виргана** (1908–12.01.1975), укр. письменника, перекладача, уродженця с. Матвіївка Кременчуцького повіту;

5 червня – 120 років від дня народження **В. М. Ярошенка** (1898–13.07.1937), укр. поета, уродженця с. Яхники Лохвицького повіту;

5 червня – 90 років від дня народження **Б. П. Комара**, укр. письменника (1928), лауреата премії ім. Л. Українки (1984), уродженця с. Хвощівка Хорольського р-ну;

2 липня – 65 років від дня народження **О. І. Хало** (1953), укр. письменниці, лауреатки регіональних премій ім. І. Котляревського, В. Малика, П. Мирного, уродженки смт Оржиця ;

5 липня – 100 років від дня народження **М. М. Стеценка** (1918–05.07.1999), укр. поета, прозаїка, уродженця с. Кутуржиха Хорольського повіту;

6 липня – 75 років від дня народження **Н. Ф. Гриб** (1943), укр. поетеси, прозаїка, гумористки, лауреатки національного конкурсу "Українська мова – мова єднання" (2008);

16 липня – 110 років від дня народження **В. К. Барки** (1908–11.04.2003), письменника укр. діаспори, уродженця с. Солониця Лубенського повіту;

27 липня – 165 років від дня народження **В. Г. Короленка** (1853–25.12.1921), рос. письменника, публіциста, громадського діяча;

14 вересня – 25 років пам'яті **Т. Г. Нікітіна** (20.07.1947–1993), укр. журналіста, поета, видавця, лауреата Міжнародної літературно-мистецької премії ім. Г. Сковороди. Жив і працював у м. Полтава;

23 вересня – 40 років від дня народження **Г. Г. Пустовгар** (1978), укр. письменниці, дипломантки Міжнародного конкурсу "Гранослов" (2005), лауреатки третьої премії вид-ва "Смолоскип" (2002, 2006), уродженки смт Семенівка;

5 жовтня – 95 років від дня народження **В. В. Канівця** (1923), укр. письменника, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1970), уродженця с. Весела Долина Глобинського р-ну;

12 жовтня – 115 років від дня народження **Я. В. Майстренка** (1903–04.04.1987), укр. письменника, драматурга, уродженця с. Опішне Зіньківського повіту;

23 жовтня – 70 років від дня народження **В. О. Тарасенка** (1948), укр. поета, лауреата обласної премії ім. П. Мирного (2002), уродженця с. Бориси Глобинського р-ну;

29 жовтня – 70 років від дня народження **В. П. Семеняки** (1948), укр. письменника-гумориста, лауреата багатьох літературних премій. Живе і працює у м. Полтава;

7 листопада – 75 років від дня народження **І. М. Перепеляка** (1943), укр. поета, прозаїка, драматурга, лауреата премії ім. О. Олеся, уродженця с. Оболонь Семенівського р-ну;

7 листопада – 40 років пам'яті **І. Л. Наріжної** (07.03.1902–1978), письменниці, поетеси укр. діаспори, уродженки м. Кобеляки;

24 листопада – 45 років пам'яті **В. О. Підпалого** (13.05.1936–1973), укр. поета-шістдесятника, лауреата Міжнародної премії ім. Г. Сковороди (2009, посмертно), уродженця с. Лазірки Оржицького р-ну;

25 листопада – 180 років від дня народження та 100 років пам'яті **І. С. Нечуй-Левицького** (1838–1918), укр. письменника, життя якого пов'язане з Полтавщиною;

28 листопада – 80 років від дня народження **М. П. Булаха** (1938–13.10.1979), укр. поета, лауреата обласної премії ім. П. Мирного (2010, посмертно), уродженця с. Сакалівка (нині – Миргородського р-ну);

31 листопада – 95 років від дня народження **В. Т. Бондаря** (1923–24.10.1969), укр. письменника, в'язня фашистських концтаборів, уродженця с. Бурбине Семенівського р-ну;

(Більш детально з ювілейними датами 2018 року Ви можете познайомитися **на сайті нашої бібліотеки**).

Для популяризації творчості сучасних українських письменників, мовознавців, митців радимо проводити зустрічі з ними в рамках бібліотечних проєктів "Українські акценти", "До джерел таланту Полтавських митців".

6 січня Герою України, поету, борцю і патріоту Василю Стусу виповнилося б 80 років. Для відзначення його ювілею в бібліотеках радимо використати методичні рекомендації, підготовлені обласною бібліотекою для юнацтва, **"Василь Стус – дорогами мужності і болю"**, які містять розробки як наочних, так і масових форм роботи з юнацькою аудиторією.

14 січня виповнюється 120 років від дня народження письменника, учасника визвольних змагань українського народу періоду УНР та 20-х років ХХст., уродженця с. Демидівка Решетилівського району Ю. Горліса-Горського. Ним написані твори "Ми ще повернемося", «У ворожому таборі», "Холодний Яр". Останній перегукується з творами Р. Коваля "Коли кулі співали", та В. Шкляра "Залишенець. Чорний ворон". Для кращого ознайомлення юнаків і дівчат з героїчним життям Ю. Горліса-Горського пропонуємо для них провести урок видатної особистості **"Романтик Холодного Яру"** за планом:

1. Ю. Горліс-Горський – людина-легенда (повідомлення про життєвий шлях письменника.

2. Прозові твори Ю. Горліса-Горського (бібліограф. огляд).

3. Тюремні поезії (читання поетичних творів автора із залученням

старшокласників).

4. Демонстрація одного з документальних кінофільмів "У казематах ГПУ" або "Юрій Горліс-Горський".

При проведенні масових заходів до ювілею письменника радимо скористатися методичними матеріалами "**Романтик Холодного Яру**", які будуть підготовлені і виставлені на сайті обласної бібліотеки для юнацтва ім. Олесея Гончара.

Видатних митців, що досягли вершин творчості, зробили великий внесок в історію культури рідного народу часто називають за їхніми найвідомішими творами чи образами, в яких найяскравіше втілені їхні ідеали: Тараса Шевченка – Кобзарем, Івана Франка – Каменярем, Андрія Малишка – Сурмачем. Олесея Гончара можна по праву назвати Прапороносцем. В 2018 році виповнюється **100 років від дня народження Олесея Гончара** – видатного письменника, великого майстра слова, який виріс на Полтавщині в слободі Суха Кобеляцького району.

З метою акцентування роботи бібліотек до цієї ювілейної дати радимо в бібліотечних закладах запланувати проведення заходів на теми: "Вінок пам'яті Олесея Гончара", "Олесь Гончар – видатний письменник, громадський діяч", "Сила любові: слово про Олесея Гончара", "Із епістолярної спадщини Олесея Гончара" та інші. Також пропонуємо організувати розгорнуту книжково-ілюстративну виставку:

"Зодчий душі людської"

Цитата: *"Собори душ своїх бережіть, друзі...*

Собори душ!..."

Олесь Гончар

1. Олесь Гончар: доля і особистість.
2. Грані таланту письменника.
3. "Щоденники" Олесея Гончара.
4. Олесь Гончар і Полтавщина.

Спільно з навчальними закладами актуальним буде проведення з молоддю різних конкурсів:

- на кращий малюнок чи ілюстрацію до творів Олесея Гончара;
- на кращого читця поезій Олесея Гончара;
- на кращий твір за темою "Мої роздуми над творами О. Гончара"

При проведенні масових заходів радимо використати висловлювання Олесея Гончара, які стали популярними і відомими:

"А що може бути прекраснішим за усміх дитини? Нічого рівного в світі»"

"Бджола – загадка, зірка – загадка, а людина хіба ні?"

"Для радості, для щастя – ось для чого приходить людина в життя..."

"Доки на світі будуть закохані, журитись нічого»"

"Кохання – це ніжність і чистота! Ніжність, що дужча за смерть!"

"Людині дано пам'ять, що сягає у віки, тому вона й людина"

"Ні, дорога – це таки життя"

"Ніщо так не принижує, як безправ'я"

"Це теж не проста наука – вміти берегти одне одного"

"Не в швидкості щастя"

"Не будь солодким, бо розлижуть, не будь гірким, бо розплюють"
"Нічого нема страшнішого, ніж бачити стару людину в риданні"
"Один тільки раз людина своєю молодістю цвіте"
"Ростити людину – це радість"
"Руйнуємо тим, що осторонь стоїм... Руйнуємо своєю байдужістю"
"У наш час душа теж водиться не в кожного"
"Ця війна мусить бути останньою з усіх воєн, що були на землі"
"Чесну людину порядок не страшить"
"Чому кохання завжди красиве? Чому злоба завжди потворна?"
"Шлюб – річ серйозна"

При відзначенні ювілею Олесь Гончара можна згадати про лауреатів премії Олесь Гончара, яку заснували Міністерство культури України, Національна спілка письменників України, а також про міжнародну українсько-німецьку літературну премію імені Олесь Гончара, засновниками якої є німецькі меценати: письменниця Тетяна Куштьєвська, підприємець Дітер Карренберг та Національна спілка письменників України.

Влітку, 16 та 27 липня, будуть відповідно відзначатися **110 років** від дня народження **В. К. Барки**, письменника української діаспори, нашого земляка та **165 років** від дня народження письменника В. Г. Короленка. Для популяризації їх творчості радимо використати метод.-бібліографічні матеріали "**Самітник в океані життя**", які будуть підготовлені обласною бібліотекою для юнацтва в наступному році, та методичні рекомендації до 160-річчя В. Г. Короленка "**Апостол правди і любові**", які були підготовлені в 2013 році до 160-ти річного ювілею письменника.

Мистецькі дати

14 жовтня нашій знаменитій землячці, Герою України, народній артистці України, лауреату Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка, повному кавалеру ордена княгині Ольги **Р. О. Кириченко** виповнилося б 75 років. Для популяризації творчості співачки радимо використати сценарій літературно-музичного вечора "**Пісня, що в серці з дитинства**", підготовлений обласною бібліотекою для юнацтва ім. Олесь Гончара в 2008 році.

Популяризації української пісні будуть сприяти також заходи, приурочені ювілейним датам лауреатів Державної премії ім. Т. Г. Шевченка, народних артистів СРСР **Платона Майбороди** (100-річчя від дня народження) та **Георгія Майбороди** (105 років від дня народження), які будуть відзначатись 1 грудня. Бібліотечним працівникам для відзначення ювілейних дат радимо скористатися сценарієм літературно-музичного вечора "**Вони виростили з пісень рідного краю**" (Полтава, 2013).

"**Прийде день, і моє ім'я, наче грім, розкотиться по всій землі**". Ці слова записала в своєму щоденнику художниця світового значення **Марія Башкирцева**.

23 листопада виповнюється 160 років від дня її народження. Життя Марії Башкирцевої, було як спалах. Для ознайомлення молоді з життєвим і творчим шляхом талановитої художниці рекомендуємо в бібліотечних закладах організувати виставку однієї книги – "Щоденника" Марії Башкирцевої, провести масові заходи на теми:

"Феномен Марії Башкирцевої"

"Творча спадщина Марії Башкирцевої"

"Полтавчанка, яка підкорила світ"

"Світло згаслої зірки" та інші.

Для популяризації творчості М. Башкирцевої радимо використати твори художньої літератури: роман-есе М. Слабошпицького "Марія Башкирцева", художньо-документальну повість В. Лиса "Спалах генія", віршовану повість І. Я. Нечитайла "Вічно молода Марія".

До цієї дати обласною бібліотекою для юнацтва планується підготовка методичних рекомендацій **"Обірвана струна таланту й долі"**.

Обласною бібліотекою для юнацтва ім. Олесея Гончара у 2018 році планується:

Проведення обласного конкурсу на кращий медіапродукт серед користувачів районних, міських ЦБС, бібліотек ОТГ **"Звучи рідна мова"**

Квітень-жовтень

Обласного конкурсу професійної майстерності серед бібліотекарів області **"Бібліотекар року Полтавщини"**

Квітень-вересень

- *виїзди по питанню бібліотечно-інформаційного обслуговування молоді в бібліотеках:*

Гребінківської - вересень

Оржицької - липень

Полтавської районної - квітень

Котелевської ЦБС - травень

Соціологічні дослідження

1. Всеукраїнське соціологічне дослідження "Бібліотека і громада: рух назустріч" (березень – вересень);
2. Всеукраїнське анкетування "Користувач бібліотеки – 2018" (лютий-червень);
3. Всеукраїнське опитування "Компетенції бібліотекаря в інформаційному суспільстві" (травень – вересень).

Для заміток

Для заміток

Методичні рекомендації до Календаря знаменних і пам'ятних дат

Автор-укладач

В. В. Потуремець

Редактор

С. В. Сичова

Комп'ютерна верстка

О. М. Якубовський

Відповідальна за випуск

М. Г. Максименко

Підписано до друку 08.12.2017. 12с. Тираж 1 прим.
Обласна бібліотека для юнацтва ім. Олесь Гончара
36039, м. Полтава, вул. Олесь Гончара, 25а
<http://libgonchar.org>
E-mail: pobugonchara@ukr.net